

Raadsvoorstel

Zaaknummer: 306780
Datum vergadering: 15 februari 2022
Datum voorstel: 18 januari 2022
Nummer: 14 A
Onderwerp: Garantstelling voor duurzame energie opwekking van REB NOT

Voorgesteld raadsbesluit

1. De coöperatie Regionaal Energiebedrijf Noordoost Twente (REB-NOT) en de daarin deelnemende coöperaties, stichtingen en verenigingen aan te wijzen als door de gemeenteraad 'goedgekeurde partij' op de invulling van de publieke taak in de zin van de Wet Fido en de Nota Geldleningen en garantstellingen;
2. Garant te staan voor leningen op projecten die voortkomen uit het REB-NOT;
3. Garantstellingsaanvragen, cumulatief boven € 1 miljoen ter besluitvorming voor te leggen aan de gemeenteraad;
4. In 2024 de uitvoering van de garantstellingen te evalueren en voor te leggen aan de gemeenteraad.

Samenvatting van het voorstel

Aanvullend op het besluit tot oprichting van het REB-NOT wordt via het besluit tot garantstelling de publieke taak in de energietransitie gestimuleerd. Hiermee kan iedereen deelnemen en bijdragen in kleine- en grootschalige collectieve duurzame energie initiatieven.

Aanleiding voor dit voorstel

De energietransitie is in alle opzichten een uitdagende opgave waarvoor we als totale samenleving staan. Gemeenten hebben in deze energietransitie een regierol toebedeeld gekregen.

De NOT-gemeenten hebben ervoor gekozen om daarin een stimulerende/faciliterende rol en eventueel een zelfontwikkende rol te spelen via o.a. de moties van:

- Gemeente Tubbergen: Motie nr. 2021-Oude Steenhof/Groothuis-2 met Onderwerp: RES 2.0 – gemeentelijk energiebedrijf;
- Gemeente Tubbergen: Motie nr 2020-Weerink-Plegt-Wessels-Groothuis-1 met Onderwerp: Gemeentelijke exploitatie windmolens
- Gemeente Losser: Motie ID 141 fracties: D66, CDA, BF en PvdA met onderwerp: Losserse Energie Opwekking door de gemeente Losser.

Daarnaast speelt mee dat marktpartijen bij gemeenten kijken naar de mogelijkheden voor grootschalige opwek. Deze marktpartijen hebben niet alleen door hun kennis en kunde en hun financiële buffers een grote voorsprong t.o.v. de LEI's die hier actief zijn, zij kijken doorgaans ook met andere ogen naar die mogelijkheden. De LEI's, die met hun maatschappelijke karakter gerund worden door vrijwilligers, hebben participatie hoog in vaandel staan, zijn als organisatie vaak nog jong en financieel geen partij t.o.v. marktpartijen.

Beoogd resultaat van te nemen voorstel

De gemeente Tubbergen haakt aan bij de landelijke doelstelling dat in 2050 de energievoorziening volledig duurzaam moet zijn. Dat is ambitieus. Hiervoor moeten de komende jaren de nodige inspanningen geleverd worden. Hier willen we samen met inwoners, organisaties en andere gemeenten invulling aan geven. In de begroting van 2022 via de actielijnen: Duurzaam van onderop, Energie; wind en zon, en maatschappelijk vastgoed willen we o.a.:

- Ondersteunen en aanjagen van werkgroepen en coöperaties duurzaamheid in de kernen;
- Stimuleren en faciliteren van initiatieven van inwoners, ondernemers en organisaties;
- Samen met Dinkelland, Losser en Oldenzaal invulling geven aan de grootschalige energietransities (wind en zon);
- Meer inzet op participatie rondom de energietransitie en de ontwikkeling van instrumenten om de lusten en lasten lokaal te laten zijn;

- Opstellen stimuleringsregeling voor o.a. het stimuleren van zon op dak;
- Verkennen mogelijkheden van een ontwikkelende rol van de gemeente bij de energietransitie;
- Ondersteuning bij duurzame instandhouding c.q. clustering van maatschappelijke voorzieningen.

Argumentatie

De oprichting van het REB-NOT heeft o.a. tot doel om met lokale coöperaties en hierin deelnemende inwoners, zoveel mogelijk projecten voor duurzame energieopwekking te realiseren. Hierdoor ontstaat niet alleen een platform waarbinnen duurzame energieprojecten van onderop gaan ontstaan, maar komt er ook een betere balans tussen de lokale lasten en lusten.

Door de oprichting van het REB wordt alle lokaal aanwezige kennis van coöperaties gebundeld en de kans tot verdere professionalisering geboden. Hiermee kunnen niet alleen kleinschalige, maar ook grootschalige energie initiatieven worden gerealiseerd.

Naast dat het REB de kennis en kunde voor dit soort projecten kan faciliteren, is het belangrijk dat het REB-NOT ook een goede financieringsbasis heeft voor het uitvoeren van die projecten. Binnen het REB-NOT kan ieder lid per project haar rol- en deelneming bepalen.

In het algemeen hebben duurzaamheidsprojecten veelal grote investeringen aan het begin, welke zich na realisatie over een langere termijn terugverdienen. Marktpartijen proberen deze voorinvesteringen vaak deels te dekken door de inbreng/participatie van omwonenden, maar grotendeels zal deze vanuit een andere/externe financieringsbron moeten komen. Deze andere/externe financieringsbron of marktpartij stelt, binnen het project, naar verwachting, ook op participatief vlak, zo haar voorwaarden.

Via het REB-NOT blijven deze te stellen voorwaarden in eigen beheer en kunnen projecten via een senior geldlening voor maximaal 80% gefinancierd worden door garantstelling van de gemeente (bijv. via een laag rentende lening bij het BNG) en voor minimaal 20% met een achtergestelde geldlening door leden van energiecoöperaties.

Door het uitgangspunt te hanteren dat er geleend kan worden tegen een zo laag mogelijke rente voor de senior lening ontstaat er meer ruimte voor het verstrekken van een goede rente op de achtergestelde geldlening. De hierdoor vrijvallende middelen worden uitgekeerd aan alle leden, die om deel te nemen slechts € 10 per project waaraan ze deelnemen betalen. Daarnaast bestaat de mogelijkheid voor inwoners om financieel te participeren als ze daartoe financieel in staat zijn. Zij kunnen deelnemen aan de 20% Achtergestelde Geldlening. Daarnaast kunnen de coöperaties ook financiële ruimte creëren voor maatschappelijke doelen, zoals bijvoorbeeld het bestrijden van energiearmoede en het financieren of ondersteunen van nieuwe initiatieven voor duurzame energie.

Naast dat mede hierdoor een maatschappelijke balans kan ontstaan tussen de lokale behoefte en opwek van duurzame energie, dragen de projecten ook bij aan de doelen van de energietransitie en het klimaatakkoord.

Met het besluit tot garantstelling kan het REB-NOT met de aangesloten coöperaties al op zeer korte termijn projecten ontwikkelen en de daarvoor benodigde subsidies via SCE en SDE++ aanvragen. De SCE start een nieuwe openstellingsronde per 1 maart 2022. Het is van belang voor de coöperaties om tegen die tijd een aantal projecten volledig voorbereid te hebben, want voor de SCE geldt: wie het eerst komt die het eerst maalt. (De SDE++ voor 2022 is nog niet bekend gemaakt.)

Externe communicatie

Afhankelijk van de definitieve besluiten rondom de oprichting van het REB-NOT zal via een persbericht gecommuniceerd worden. Dit persbericht zal naast dit besluit ook de huidige stand in het besluitvormingsproces binnen de NOT-gemeenten communiceren.

Financiële paragraaf

Het uitgangspunt voor de projecten is 80% financiering met Vreemd Vermogen door een lening bij de BNG met garantstelling van de gemeente. Dit betreft een seniorlening. Het risico voor de gemeente is erg klein. De overige 20% wordt gefinancierd met een Achtergestelde Geldlening (AGL) via de leden van de coöperaties (inwoners en kleine ondernemers), deze leden meer profiteren dan leden die niet investeren. Doordat het een achtergestelde lening betreft lopen zij daarvoor ook een risico.

Het college stelt voor om bij de garantstelling uit te gaan van de rente die de BNG vaststelt en hier bovenop een garantstellingsprovisie van 0,5% te zetten. Op deze manier ontvangt de gemeente enerzijds een bedrag aan inkomsten. Anderzijds is met deze garantstelling sprake van marktconforme rente.

Op dit moment hanteert de BNG een rente van circa 0,5% voor deze leningen, met de garantstellingsprovisie wordt deze rente verdubbeld. De rente die het Energiefonds Overijssel rekent is momenteel 1,5 tot 2%, dit geldt ook voor de rente op energie bespaarleningen.

Garantstellingsaanvragen, cumulatief tot € 1 miljoen, gaan via het college en boven € 1 miljoen worden deze

ter besluitvorming voorgelegd aan de gemeenteraad;

Uitvoering

Na positief besluit op dit raadsvoorstel kan het Regionaal Energiebedrijf Noordoost Twente met de deelnemende coöperaties, stichtingen en verenigingen beginnen met het ontwikkelen van projecten in het kader van de opwekking van Duurzame Energie.

Evaluatie

In de jaarrekening zal jaarlijks verslag worden gedaan van de verstrekte garantstellingen. Na 2,5 jaar vindt evaluatie plaats en worden de resultaten aan de gemeenteraden van Dinkelland en Tubbergen verstrekt.

Harmonisatie Dinkelland-Tubbergen

Beide gemeenten hebben geharmoniseerd beleid dat van toepassing is op deelname in een rechtspersoon als het REB-NOT. Via de nota verbonden partijen en nota leningen en garantstellingen wordt hier richting aan gegeven.

Dit zelfde voorstel ligt ook bij de gemeente Dinkelland voor.

Burgemeester en wethouders van Tubbergen,

de secretaris

ing. J.L.M. Scholten

de burgemeester

Drs. Ing. W.A.M. Haverkamp - Wenker

Raadsbesluit

Datum: 15 februari 2022
Nummer: 14 B
Onderwerp: Garantstelling voor duurzame energie opwekking van REB NOT

De raad van de gemeente Tubbergen,

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 18 januari 2022, nr. 14 A;

gelet op het advies van de raadscommissie van 1 februari 2022

gelet op artikel 169 lid 4 van de Gemeentewet

besluit:

1. De coöperatie Regionaal Energiebedrijf Noordoost Twente (REB-NOT) en de daarin deelnemende coöperaties, stichtingen en verenigingen aan te wijzen als door de gemeenteraad 'goedgekeurde partij' op de invulling van de publieke taak in de zin van de Wet Fido en de Nota Geldleningen en garantstellingen;
2. Garant te staan voor leningen op projecten die voortkomen uit het REB-NOT;
3. Garantstellingsaanvragen, cumulatief boven € 1 miljoen ter besluitvorming voor te leggen aan de gemeenteraad;
4. In 2024 de uitvoering van de garantstellingen te evalueren en voor te leggen aan de gemeenteraad.

Aldus besloten in de openbare raadsvergadering van 15 februari 2022

de griffier,

H.J.M.J. van Limbeek-ter Haar

de voorzitter,

Drs. Ing. W.A.M. Haverkamp - Wenker